

Москаль Н. В.

к.е.н., асистент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ У СИСТЕМІ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Важливим аспектом оцінки фінансового стану підприємства є аналіз ліквідності. Більшість науковців розрізняють три види ліквідності залежно від її об'єкта – ліквідність активів, ліквідність балансу та ліквідність підприємства. Визначення цих видів ліквідності у наукових джерелах є однаковими за своєю суттю. Ліквідність активів – здатність активів до швидкої реалізації на ринку та перетворення на грошові кошти без втрати вартості [1, с. 70]. Ліквідність балансу – це рівень покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких у грошові кошти відповідає термінам погашення зобов'язань [2, с. 232]. Ліквідність підприємства – це мобільність підприємства, його спроможність (при виникненні будь-яких обставин) за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел оперативно вишукувати резерви платіжних коштів, необхідних для погашення боргів, і постійно, на будь-який момент часу, підтримувати рівновагу між обсягами і термінами перетворення активів в грошові кошти та обсягами і термінами погашення зобов'язань [3, с. 275].

Визначення поняття платоспроможності у наукових джерелах є подібним. Платоспроможність – здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі виконати свої платіжні зобов'язання [4, с. 385].

Поняття ліквідності та платоспроможності не тотожні, хоча дуже близькі, причому ліквідність є більш місткою категорією, ніж платоспроможність, ліквідність є основою платоспроможності підприємства, засобом підтримання платоспроможності [3, с. 273]. Ліквідність відображає фінансовий стан підприємства, характерний для певного періоду, тоді як платоспроможність – більш мінливий показник, вона може суттєво змінитися за один день внаслідок настання терміну розрахунків за зобов'язаннями та затримки у надходженні коштів за реалізовану продукцію. Показник ліквідності не може кардинально змінюватись за певний період, оскільки враховує структуру оборотних активів та поточних зобов'язань. Таким чином, на нашу думку, ліквідність є стабільнішим та об'єктивнішим показником порівняно з платоспроможністю.

Недоліком показника ліквідності активів є те, що він характеризує лише активи підприємства без порівняння їх з пасивами. Ліквідність балансу доповнює попередній показник та характеризує спроможність підприємства сплатити свої поточні зобов'язання за рахунок активів на певну дату балансу. Показник ліквідності підприємства відображає загальну здатність підприємства погашати свої зобов'язання в будь-який момент. Недоліком цього показника є відсутність єдиного підходу до його обчислення та складність обчислення. Таким чином, для оцінки фінансового стану підприємства, на нашу думку, найдоцільніше застосовувати показник ліквідності балансу.

Методика оцінки ліквідності балансу базується на поділі активів балансу за ступенем ліквідності, пасивів – за терміновістю їх погашення [1, 2, 3].

За здатністю швидко та без втрати вартості перетворюватись у грошові кошти, тобто за ступенем ліквідності активи поділяють на такі чотири групи: абсолютно ліквідні – грошові кошти та короткострокові фінансові інвестиції; високо ліквідні – готова продукція, товари, дебіторська заборгованість; достатньо

ліквідні – виробничі запаси, незавершене виробництво; низько ліквідні – основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові вкладення, незавершене будівництво. Залежно від терміновості погашення зобов'язання підприємства поділяють на такі чотири групи: термінові зобов'язання – кредиторська заборгованість, кредити та позики, термін повернення яких настав; поточні зобов'язання – короткострокові кредити, кредиторська заборгованість, заборгованість перед бюджетом та працівниками, термін повернення яких настане в поточному звітному періоді; довгострокові зобов'язання – довгострокові кредити, векселі, довгострокові зобов'язання за облігаціями; власний капітал – усі види капіталу.

Для досягнення достатнього рівня ліквідності підприємства необхідно зберігати певні пропорції між активами з різним ступенем ліквідності, зобов'язаннями з різним терміном сплати та баланс між активами та зобов'язаннями.

Конкретне співвідношення, яке було б оптимальним для певного підприємства залежить, насамперед, від специфіки його діяльності, тривалості операційного циклу, платіжної дисципліни щодо дебіторської та кредиторської заборгованості, частки кожного виду ресурсів у структурі витрат.

Загалом для оцінки фінансового стану підприємства на підставі величини кожної групи активів та зобов'язань, вираженої у вартісних показниках, необхідно дотримуватись таких співвідношень:

1. Величина термінових зобов'язань не повинна перевищувати величини абсолютно ліквідних активів. Проте величина абсолютно ліквідних активів також не повинна бути занадто великою, оскільки їх доцільно використовувати для забезпечення підприємства необхідними ресурсами.

2. Сума термінових та поточних зобов'язань не повинна перевищувати суми абсолютно та високоліквідних активів. Збереження такої рівноваги забезпечує нормальне функціонування підприємства. Залучення достатньо ліквідних активів (третьої групи) для погашення поточних зобов'язань означало би потребу реалізації запасів, призначених для виробництва та мало би негативний вплив на діяльність підприємства, хоча таке залучення є допустимим.

3. Сума абсолютно, високо та достатньо ліквідних активів повинна перевищувати суму термінових, поточних та довгострокових зобов'язань. Незначну перевагу зобов'язань над активами не можемо однозначно трактувати як негативне явище, оскільки в даному випадку оцінка ліквідності стосується тривалого періоду, співвідносного з терміном погашення усіх довгострокових зобов'язань. Хоча така перевага може свідчити про майбутню фінансову кризу. Резервом для погашення довгострокових зобов'язань є низьколіквідні активи.

4. Величина власного капіталу не повинна мати від'ємного значення. Недотримання цього принципу означає недостатність усіх активів для погашення усіх зобов'язань.

Ознакою задовільного фінансового стану підприємства, на нашу думку, буде така структура балансу, при якій мають виконуватись обидві умови:

- абсолютно ліквідні активи є більшими за термінові зобов'язання;
- сума абсолютно, високо та достатньо ліквідних активів є більшою за суму термінових та поточних зобов'язань.

Підприємство, для якого не виконується перша умова та виконується друга умова, можна назвати неплатоспроможним на певну дату, проте, загалом його баланс є ліквідним, оскільки оборотні активи перевищують поточні зобов'язання. Якщо не виконується лише друга умова, це свідчить про негативні тенденції в

структурі балансу, проте підприємство своєчасно сплачує свої зобов'язання та вживає заходів подолання кризових явищ.

Якщо підприємство характеризується такою структурою балансу, при якій не виконуються обидві умови, то для покриття термінових та поточних зобов'язань йому необхідно реалізувати частину необоротних активів, які окрім того що є низьколіквідними, тобто можуть бути реалізованими за вартістю значно нижчою за балансову, також переважно є необхідними для здійснення нормальної господарської діяльності.

Отже, аналіз ліквідності відіграє важливу роль у системі оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання. Хоча методика оцінки ліквідності балансу є досить простою, проте її застосування дає змогу об'єктивно оцінити поточну платоспроможність підприємства та тенденції зміни його фінансового стану у довгостроковому періоді.

Список використаних джерел:

1. Шершньова З. Є. Антикризове управління підприємством / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська. – К.: КНЕУ, 2004. – 196 с.
2. Економічний аналіз / [М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.]; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
3. Фінансовий аналіз / [М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька]. – К.: КНЕУ, 2005. – 592 с.
4. Селезнева Н. Н. Финансовый анализ. Управление финансами / Н. Н. Селезнева, А. Ф. Ионова. [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 639 с.

Попова А.А.

студент,

Восточноукраинский национальный университет имени Владимира Даля

ПРОБЛЕМЫ ВНЕДРЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА И ОТЧЁТНОСТИ В УКРАИНЕ

Необходимость внедрения международных стандартов финансовой отчетности в практику бухгалтерского учета предприятий Украины обусловлена переходом экономики страны на рыночный механизм хозяйствования. Адаптация законодательства Украины к законодательству ЕС является внешнеэкономическим обязательством Украины, которое наше государство взяло на себя согласно Соглашению о партнерстве между Украиной и ЕС и его государствами-членами. В связи с этим переход национальной системы бухгалтерского учета и составление отчетности по международным стандартам является актуальной проблемой и становится требованием времени, поскольку одной из важных предпосылок успешного развития бизнеса является информационное взаимопонимание в мировом сообществе.

Целью внедрения международных стандартов финансовой отчетности является обеспечения доступа всех заинтересованных пользователей к информации, которая дает объективную картину финансового состояния и результатов деятельности предприятия.

Вопросам перехода Украины на МСФО уделяют значительное внимание многие отечественные и зарубежные ученые, в частности Бутинец Ф.Ф., Ефимова Ф.Ф.,